

Az írók legfőbb feladata:

ábrázolni a munkásság, a parasztság, az értelmiség mai életét

Vita a Magyar Írók Szövetsége szegedi csoportjának közgyűlésén

Csütörtökön este 7 órai kezdettel a Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat Horváth Mihály utcai klubjában tartotta meg közgyűlését a Magyar Írók Szövetsége szegedi csoportja. Madácsy László elnöki megnyitóját után Nagy Sándor, Szilárd- és Kossuth-díjas író ismertette az írócsoport vezetőségének beszámolóját az elmúlt két év munkájáról.

Az írócsoport vezetőségének beszámolója

Nagy Sándor elvtárs bevezetőül pártunk Központi Vezetősége márciusi határozatának jelentőségéről beszélt, majd röviden azokról az eredményekről szólt, amelyeket a magyar irodalom a felszabadulás óta elért. Ismertette pártunk Központi Vezetősége 1953. júniusi határozatának hatását a magyar irodalmi életre, s elmondta, hogy a szegedi írócsoport életére is jó hatással voltak a júniusi határozatok. Az írók nagyrésze aktívítása fokozódott, s mellettük egyre nagyobb számban vettek részt a munkában az irodalomtudományok művelői, az irodalom barátai. A csoport vezetőségének tagjai a legkülönbözőbb kulturális intézményekben dolgoztak s ezért megerősödött az írócsoport szerepe a város kulturális életében.

Nagy Sándor elvtárs ezután az írócsoport pártirányításáról szólt, s elmondta, hogy a korábbi időben alkalmi jellegű irányítás 1954-ben rendszeressé vált. Jelentős változás ebben a tekintetben, hogy az írócsoportnak már megalakult a pártcsoportja. Ez biztosítja a pártirányítás megszilárdítását.

A beszámoló ezután a vezetés gyengeségeivel foglalkozott. Az írócsoport vezetősége nem állott szemben egységesen a narodnik-nacionalista, kozmopolita burzsoa tendenciákkal. A jobboldali jelenségek felszámolásában a vezetőségnek a Városi Párt-vezérfelhatalított nyújtott hathatós segítséget. Az írócsoport vezetése valóságosan megújult e segítség következtében.

Az új vezetőségnek — mondotta a továbbiakban Nagy elvtárs — sokkal inkább ellenőriznie kell az írócsoport intézményeit, elsősorban a Tiszatáj szerkesztési munkáját. A vezetőség tagjainak nem szervezési és adminisztratív teendők végzése a fő munkája, hanem az irodalmi művek színvonalas megvitatása, valamint az írók személyes nevelésének fokozottabb megvalósítása. A csoport vezetésének apróra tudnia kell, hogy ki milyen művészi munkával foglalkozik, s ebben szakmai, vagy ha lehetséges, anyagi segítséget kell nyújtania. A vítaesteket nagyobb nyilvánossággal kell megrendezni. Pártmunkásokból, gyári dolgozókból, dolgozó parasztokból irodalombarátokat kell szervezni, akik véleményükkel segítik a vítakat, az egyes írók fejlődését. Nagy Sándor elvtárs ezután az eddig megrendezett vítaestek eredményeiről beszélt, s elmondta, hogy a vítakon a jobboldali nézetek vereséget szenvedtek — bár a csoport vezetősége nem tudott ezekkel minden esetben egységesen szembeállni.

A beszámoló ezután a lektorátus munkáját értékelte. A lektorátust 1954-ben átszervezték. Korábban csak egy elvtárs, az átszervezés után már hárman dolgoztak a lektorátusban. A lektorátus a szakmai problémákkal jól foglalkozott, de az elvi kérdésekkel keveset törődött, többször jelentkezett apolitizmus is a lektorátus munkájában.

A Tiszatáj szerkesztőbizottságának munkája

A beszámoló ezután a Tiszatáj munkáját ismertette. A felszabadulás óta a Tiszatáj az ország legrégebb folyóirata. 1953-ban a Tiszatáj olyan szerkesztőbizottsággal kezdte meg a munkát, amely az írócsoport legaktívabb tagjaiból, a szegedi irodalomtudomány tevékeny művelőiből került ki. Ez önmagában

pozitív dolog volt, de a szerkesztőbizottság munkájában többször jelentkezett eszmei bizonytalanság. A szerkesztőbizottság nem egyszer irodalmi öncélúságot, dekadenciát árasztó műveket ajánlott megjelentetésre, s ezek egy része be is jutott a folyóiratba. A szerkesztés bizonytalansága akkor mutatkozott meg igazán, amikor a jobboldali tendenciák jobban erőre kaptak. A szerkesztőbizottság megalapozta a szűk szakmai praktikizmus érvényesülését. A szerkesztés munkájának határozottabbá tételére a jövőben a szerkesztőbizottságnak tanácsadó szervként kell működnie. A felelős szerkesztő dönt az egyes írók megjelenésével kapcsolatban.

A költők és a prózaírók munkássága

Nagy Sándor elvtárs ezután a fiatal szegedi költők munkásságát értékelte, s elmondta, hogy a folyóiratban közölt versek művészi színvonala rendkívül hullámzó. Nem csekély számban találhatók semmitmondó, érdektelen költemények, s ez az újabb természetben, a márciusi pártirányítás óta sem változott lényegesen. A szegedi költészet útja azonban újra felémelkedőben van. Olyan kiválóan tehetséges költők dolgoznak az írócsoportban, mint Lódi Ferenc, Német Ferenc, Petrovics István, Simai Mihály, Farkas László, László Ibolya, András Sándor, Gurszky István, Kópiás Sándor. Ezek a fiatal költők persze még nem jelentek teljes egészében kialakult költői világgéppel; korunk eszméit, valóságát még nem szívták egészen magukba, a szocialista építési problémák között még nem tudtak egészen eligazodni.

A prózaírók munkájában nem a mai életről szólt. Der Endre, Kovács Mihály a múltból írtak regényeket. Az elbeszélések sem túlságosan segítettek a párt harcát, éppen ezért még csak nagyobb izgalmat sem váltottak ki. Az írók legfőbb feladata: ábrázolni a munkásság, a parasztság, az értelmiség mai életét, de főleg a munkásságát, mert azzal alaposan adós maradt az írócsoport. A munkások mai életével egyetlen szépprózai mű sem foglalkozott. A Tiszatáj lapjain alig találkozunk pozitív hőssel, azzal a munkás-, dolgozó paraszti típussal, amely osztályának öntudatos képviselője. Külön foglalkozott a beszámoló Somfai László „Bölcény” című elbeszéléseivel. Megállapította, hogy a műnek súlyos eszmei és művészi fogyatékségei vannak, amelyek az író eszmei művészi bizonytalanságát mutatják.

Tanulmányok a Tiszatájban

A beszámoló ezután a Tiszatáj nem szépirodalmi anyagáról, az esztétikai tanulmányokról és a kritikáról beszélt. A Tiszatáj anyagának tekintélyes része nem szépirodalom, hanem ilyen anyag. A folyóirat a helyi haladó hagyományok ápolásában ért el kiemelkedő eredményeket. A Tiszatáj feladata, hogy a kulturális eseményekkel, színházi bemutatókkal, hangversenyekkel a jövőben intenzívebben foglalkozzék. Ezután a Vajtai elvtárs tanulmányának ismeretes vitáját értékelte a beszámoló, s foglalkozott azokkal a súlyos hibákkal, amelyek ezzel kapcsolatban Vajda László elvtárs meg-

nyilvánulásaiban jelentkeztek.

A beszámoló ezután a Magyar Írók Szövetsége vidéki lírikarságának munkáját foglalkozott és a szegedi írócsoport részére nagyobb segítséget kért.

Nagy elvtárs befejezésül a következőket mondotta:

— Mi, szegedi írók nem akarunk elmaradni a harcban, amely népünk boldogulásáért folyik. Pártunk vezetésével fegyverrel csapoként harcolunk népünk igazságáért, az ember teljes szellemi és fizikai felémeléséért, a szocializmusért.

A beszámolóhoz elsőnek Dér Endre elvtárs szólt hozzá. A szovjet irodalom népszerűsítésének fontosságáról beszélt, s elmondta, hogy az írók általános feladata a szovjet irodalom rendszeres tanulmányozása. A klubesteken is többször kell foglalkozni a szovjet irodalom problémáinak megvitatásával. Nacsády József elvtárs, egyetemi tanársegéd a lektorátus munkáját ismertette, s elmondta, hogy nem elég politizálni a lektorátus munkájánál. Nem elég jól foglalkozni a fiatal írókkal, sokszor elfeledkeznek arról, hogy ők nem kritikusok, hanem lektorok. A lektori munka pedig eszmei, politikai neveléssel kell, hogy párosuljon. Petrovics István a fiatal írók nevelésével kapcsolatos problémákhoz szólt hozzá, s elmondta, hogy az irodalmi esteken bátrabban kell szerepeltetni a fiatalokat, a lektoroknak pedig többet kell beszélgetni a fiatalokkal. Foglalkozott az írócsoporton belül megalakítandó DISZ-csoport szükségességével. Csillag Miklós, a szegedi Nemzeti Színház igazgatója arról beszélt, hogy a színház dramaturgiája valóban nem foglalkozott olyan szeretettel és alaposan a szegedi fiatalok drámai kísérleteivel, mint megérdemelték volna. Baróti Dezső elvtárs, egyetemi tanár a szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar és az írócsoport kapcsolatainak megújításáról beszélt. Fenyvesi István elvtárs felszólalásában elmondta, hogy a mai téma majdnem teljesen hiányzik a Tiszatájból. Kévs a munkásság életével foglalkozó széppróza. Javasolta, hogy az olvasók leveleit közzé a Tiszatáj. Korek József elvtárs, a városi tanács népművelési osztályának vezetője elmondta, hogy a városi tanács az 1930-as munkástüntetés 25. évfordulójára irodalmi pályázatot ír ki. Németh Ferenc elvtárs felszólalásában elmondta, hogy az utóbbi másfél évben saját költői munkájával kapcsolatban gyakran érezte, hogy a fontos problémákról szóló, lényeges kérdéseket felvető költői műveket mellőzik. Ez véleménye szerint akadály

Megerősítjük a pártvezetést, a kollektív vezetést írócsoportunkban, s fokozatosan, elvtársias együttműködéssel javítjuk műveink eszmei és művészi színvonalát, javítjuk nevelő munkánkat, folyóiratunkat. Fel kell számolnunk a bürokratikus, vagy a túlságosan közvetlen beavatkozást az alkotó munka folyamatába. Küzdünk a régi társadalom még ható erői ellen a szocialista ember kialakítása érdekében. Rajtunk múlik, hogy miként szerepelünk az emberiségért, a békéért folytatott harcban.

Hozzászólások

volt költői munkája fejlődésnek. Karácsonyi Béla elvtárs, Kossuth-díjas egyetemi docens felszólalásában a beszámoló bírálta, mert nem tükrözött belőle eléggé a hibákkal szembeni harcos elégedetlenség. A szegedi írók ideológiai tudatosságáról is szólt Karácsonyi elvtárs, s ezzel kapcsolatban az írói és emberi magatartás nem egyszer jelentkező disszonanciájának a felszámolására hívta fel az írók figyelmét. Elmondta, hogy az esztétikai problémák megvitatásánál, illetőleg az esztétikai kérdésekkel foglalkozó cikkek közlésével országosan is jelentős eredményeket ért el a Tiszatáj. Balogh István elvtárs, a Városi Pártbizottság titkára felszólalásában arról beszélt, hogy ha a jobboldali nézetek elleni harcban nem is könnyen találta meg a helyes utat a csoport, mégis sikerült azokat legyőzni a párt segítségével. Az íróknak szilárdan a párt politikája alapján kell állniuk, hogy műveik segítségével a szocializmus megvalósítását. Balogh elvtárs ezután a témaválasztás fontosságáról beszélt, s ezzel kapcsolatban elmondta, hogy az írás mutassa meg az élet bonyolultságát, mutassa meg, hogy hová lehet eljutni. Keressek meg az írók a hétköznapi hőseit, írjanak a munkások hősi erőfeszítéseiről, — pártoson és művészen, hogy segíthessék nagy céljaink megvalósítását. Az eddigi eredmények szépek, de kevesek, ma már több kell, s az írók feladata, hogy a problémákat merészen felvetve újabb eredményeket érjenek el. Ertsey Péter a Tiszatáj könyvkiadásának működéséről beszélt, s kiemelte, hogy ezzel az írói munka nagyobb teret, nagyobb lehetőséget kapott, hiszen most már a szegedi fiatalok önálló kötetekkel is jelentkezhetnek.

Felszólalt még: Egri Lajos, szolnoki író, Szirmai Ottó, a Magyar Rádió munkatársa, Lőkös Zoltán, Sándor András, Mezey Lajos, a szegedi Nemzeti Színház művésze, Ökrös László, a „Délmagyarország” szerkesztőbizottságának tagja.

A vita befejezésekként Nagy Sándor elvtárs mondott zárószót.

== HIREK ==

— Ma mutatja be az Újszegedi November 7 Kultúrothon színjátárs-csoportja Csizmarek: Bujdoska című háromfelvonásos vígjátékát. A színjátárs-csoport bemutatkozó előadása este fél 8-kor kezdődik.

— A Juhász Gyula Kultúrothon balettszínházának vizsgálódása július 3-án délelőtt fél 11 órai kezdettel a Nemzeti Színházban lesz. Jegyek a kultúrház irodájában naponta délelőtt 9-től 1-ig és délután 6-tól 8-ig kaphatók.

— A Dózsa György általános iskolában a tanévzáró ünnepély — a pedagógus nagygyűlése miatt — nem 20-án 9 órakor, hanem 20-án délután fél 5 órakor lesz.

— Június 22-én, szerdán, az Újszegedi November 7 Kultúrothonban kerélszeti szakkör lesz: előadás és foglalkozás. A szakkört Pirok István elvtárs, a Mezőgazdasági Technikum tanára tartja. Minden érdeklődőt szívesen lát a kultúrothon vezetője.

— A büntetőjogi kodifikáció néhány elvi kérdéséről tart előadást dr. Schultheisz Emil tanszékvezető egyetemi tanár 20-án, hétfőn este 6 órakor az Ügyvédi Kamarában (Beloianisz tér 15.). A Magyar Jogász Szövetség az érdeklődőket szívesen látja.

— A Faipari Tudományos Egyesület szegedi csoportja 20-án, hétfőn délután negyed 3-kor a Szegedi Falemezgyárban előadást rendez a rostlémezgyártásról. Előadó Paál Armand.

— „A fűszerpaprika” című könyv bírálatával kapcsolatban vitát rendez a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Tudományos Egyesület szegedi csoportja 22-én délután 5 órakor az MTESZ Horváth Mihály utca 3. szám alatti előadótermében. Vitavezető dr. Kardos Ernő (Budapest, KOHÍKI). Felkért hozzájárul: dr. Mészáros Lajos (Szerves Kémiai Intézet), Pótlak Zoltán és Veres Péter (Paprikabeváltó).

Az Egyesült Nemzetek Szervezete tízévi munkájának mérlege

1945 júniusában, röviddel a hitleri Németország leverése után a fasisztaellenes koalícióban résztvevő szövetséges- és társult hatalmak San Franciscóban megalakították az Egyesült Nemzetek Szervezetét. A szervezetet, amint azt az alapokmány kifejtette, abból a célból hozták létre, hogy megmentsse a jövő nemzedékét a háború borzalmaiktól, biztosítsa az alapvető emberi szabadságjogokat, a kis és nagy nemzetek egyenjóságát, elősegítse a népek közötti gyümölcsöző együttműködést, az emberiség gazdasági, szociális és kulturális jólétének emelését.

A szervezet tízéves fennállása azonban sajnos azt igazolja, hogy az ENSZ nem teljesítette feladatát, nem felelt meg azoknak a követelményeknek, amelyeket a békeszerző emberiség joggal állított eléje. A Szovjetuniónak, Ukrajnának, Bjeloruszsiának, Lengyelországnak, és Csehszlovákiának küldöttsége a maga részéről mindent megtett annak érdekében, hogy a világszervezet a tartós nemzetközi együttműködés alapjává váljék. A közgyűlés és a Biztonsági Tanács fórumán a javaslatok egész sorát terjesztették be a megoldatlan nemzetközi problémák rendezésére, a fegyverzet csökkentésére, a tömegpusztító fegyverek tiltására, kollektív biztonsági rendszer megteremtésére. Az amerikai monopóliók azonban kormányn és a fölé függő kormányokon keresztül a világszervezetet már kezdetől fogva saját engedelmes eszközévé igyekezett változtatni. Így megszületett a jól ismert és — hozzá kell tenni — kezdetben meglehetősen sikerrel működő szavazógép.

E szavazógép segítségével egymásután gáncolták el a világszervezet okainak kihasználását, a tartós béke megteremtésére irányuló javaslatokat. Ugyancsak e szavazógép alkalmazásával megakadályozták azoknak az országoknak felvételét a szervezetbe, amelyek az alapokmány szellemével és betűjével összhangban részesévé akartak válni a széleskörű nemzetközi együttműködés megvalósításának. Magyarország, Románia, Bulgária, Albánia, Finnország, noha teljesítette mindazokat a feltételeket, amelyeket a békeszerződés, az emberi jogok chartája, az ENSZ alapokmánya eléje tűzött, mindaddig nem kerülhetett be a szervezetbe. De elsősorban kirekesztették az ENSZ-ből a föld lakosságának egynegyedét kitevő Kínai Népköztársaságot. A népi Kína törvényes helyét a közgyűlésben — s mint nagyhatalomát a Biztonsági Tanácsban — a hatmillió lakost számláló Tajvan-szigetet megszállva tartó kuomintang-klika bitorolja.

Az ENSZ-et, a nemzetközi együttműködés szervezetét, 1950-ben az amerikaiak és liszinnmanista bábjaiak Észak-Korea elleni agressziós eszközökké változtatták. Az ENSZ egésze és zászlaja alatt 16 ország csapatai dúlták egy kis ország földjét és gyilkolták békeszerző népét. Majd amikor a Jalu-folyóhoz közeledő intervenciókat a kínai népi önkéntesek segítségével megállították, az ENSZ közgyűlése és biztonsági tanácsa törvénytelen határozatával „agresszor”-nak bélyegezte a Kínai Népköztársaságot. Ilyen körülmények között tehát nem lehet csodálkozni azon, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete nem tudta valóra váltani magasabb céltűzéseit.

— Kultúrpolitikai továbbképzési tanfolyamot indít a városi tanács népművelési osztálya az állami és tömegszervezetek kultúr munkái részére. Az első előadás 20-án, hétfőn délelőtt 9 órakor lesz a Juhász Gyula

1955. július 20-án megnyílik a tízéves fennállását ünneplő világszervezet jubileumi közgyűlése. Ez a közgyűlés alapjaiban megváltozott helyzetben, megváltozott nemzetközi légkörben ül össze. A Szovjetuniónak tántoríthatatlan békepolitikájának eredményeként létrejött a koreai, az indokínai fegyverszünet, megkötötték az osztrák államszerződést, elmozdították holtpontról a lesszerelési értekezletet és megszervezték a nagyhatalmak kormányfőinek találkozóját. A nemzetközi életben olyan jó irányú erjedési folyamat indult meg, amelynek elgondolkodásra kell kényszeríteni a háborús tervek szövőgetőit.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének amerikai szavazógépe ma már csikorog, nyikorog, széthullás előtt áll. A szervezetben mindinkább növekednek azok az erők, amelyek azért küzdenek, hogy az ENSZ visszatérjen eredeti céljaihoz. A világszervezet nagyon sokat tehet a nemzetközi feszültség okainak megszüntetéséért. Elősegítheti a tajvani kérdés megoldását, amelynek előfeltétele: Kína törvényes jogainak helyreállítása és a jogbitorló Csang Kaj-sek klika kieburaldása. Elősegítheti a lesszerelést, a fegyverzet-csökkentést, régóta húzódó problémájának megoldását, egyengetheti a kollektív biztonság elvén alapuló tartós nemzetközi együttműködés útját. Az egyetemlenség elve ellen gáncolatok nélkül megköveteli, hogy fegyvergyék a szervezetbe azok az államok, amelyek mindenben megfelelnek az alapokmány követelményeinek.

A Kínai Népköztársaság és a többi felvételét kérő állam bebecsúszása az ENSZ-be együttjárna a világszervezet tekintélyének növekedésével. Eppen a napokban mutatott rá a Borba című jugoszláv lap, hogy a több, mint 30 európai állam közül mindössze 16 tagja az ENSZ-nek és a Jugoszláviával határos hét országból csupán Görögországnak van ENSZ-képviselője.

Az ENSZ jubileumi közgyűlésén bizonyára szép számmal hangzanak majd el ünnepélyes kijelentések a békéről, az együttműködésről, a biztonságról, az emberiségéről, az igazságosságról stb. De a népek talán még sohasem kísérték olyan figyelemmel, mint most kísérik majd ezeket a beszédeket, fogadkozásokat és a nyugati államférfiaktól számon fogják kérni, hogyan teljesítik választópolgáraiknak, népeiknek tett ígéreteiket.

Az ENSZ jubileumi közgyűlésére nem sokkal a genfi kormányfői értekezlet előtt kerül sor. A közgyűlésben résztvevő külügyminiszterek előkészítő tanácskozásokat is folytatnak majd a genfi értekezletre vonatkozóan. Magától a genfi értekezletől pedig azt remélik a békét áhító embermilliók, hogy utat nyit további széleskörű, eredményes tárgyalások felé. Olyan tárgyalások felé, amelyek kiküszöbölik a feszültség okait, megszüntetik a fegyverkezési hajszát, gátat vetnek az atomerőletnek, valóráváltják a népek békés egymás mellett élésének elvét és mindazokat az elveket és célokat, amelyek megvalósítására az Egyesült Nemzetek Szervezete tíz évvel ezelőtt létrejött.

Kultúrház nagytermében. „Az MDP Központi Vezetősége márciusi határozatait és kulturális forradalmunk helyzete” címmel. Előadó Korek József, a népművelési osztály vezetője.